

Kranskärslsjukdom*

Kriterier

Vad är viktigt för god kvalitet?

1. Livsstilsintervention [1-5]
2. Rätt mediciner[1-5]
3. Rimliga riskvärden[1-5]

Indikatorer

Hur mäta kvalitet?

- 1a. Andel som fått kvalificerad samtalsrådgivning mot ogynnsamma kostvanor dokumenterat [6-13]
- 1b. Andel som fått rådgivande samtal om fysisk aktivitet dokumenterat [14-25]
- 2b. Andel med ASA, Waran. Clopidogrel [26-28]
- 3a. Andel med systoliskt blodtryck ≤ 140 mmHg [29-39]
- 3b. Andel med LDL kolesterol $< 2,5$ mmol [40-44]

Mätmetod

Hur ta reda på hur vi ligger till?

1. Sök i datajournal ut en lista med namn och födelsedata på alla patienter < 71 år med diagnosen kranskärslsjukdom; diagnosnummer I20–I25
2. Gå igenom slumpurval 30-50 journaler/vårdcentral eller 10/läkare. Notera om patienterna fått kvalificerad kostrådgivning, motionsordination inkl. FaR, stegräknare, motionsdagbok eller annan skriftlig motionsordination. Sök i läkemedelsmodulen om patienten står på ASA, Clopidogrel eller Waran. Om Clopidogrel skrivits ut kontrollera i journalen om rekommenderade behandlingstider (3-12 mån) följts.
3. Notera om patienten vid senaste blodtryckskontrollen uppnått systoliskt tryck ≤ 140 mmHg (mottagningstryck) och om LDL kolesterol är $< 2,5$ mmol.

Standard

Vilken nivå bör uppnås?

- 1a. 50%
- 1b. 100
- 2b. 90%
- 3a. 80%
- 3b. 80%

Bakgrund

Kranskärslsjukdom inklusive hjärtinfarkt orsakas till 90% av levnadsvanor (rökning, ogynnsamma matvanor, alkoholöverkonsumtion, fysisk aktivitet), psykosociala faktorer och bio-logiska markörer (övervikt, högt blodtryck, hyperlipidemi, diabetes). Enbart ändrade levnads-vanor kan förebygga hjärtinfarkter till 66%. Då rökavvänjning redan prioriteras högt bland kranskärslsjuka inom primärvården har vi avstått från att föreslå denna som kvalitetsindikator. För att ändra matvanor krävs vanligtvis kvalificerad samtalstrådgivning av personer utbildade i motivationshöjande samtalstekniker, såsom MI (motivational interviewing) och beteendeterapi med eller utan kognitiv inriktning, enligt Socialstyrelsens

DOKUMENTFAKTA: Skrivet 2004-03-03. Reviderad och fastställd 12 11 28. Kontaktperson i SFAM.Q: hans.brandstrom@gotland.se.

preliminära nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder [9-23]. Läkemedel som statiner, ASA och Clopidogrel har väldokumenterade effekter på reinfarkt och tidig död. Clopidogrel som tillägg till ASA rekommenderas i 3 månader vid instabil angina, i 6 månader vid inopererad metallstent och i 12 månader vid läkemedelsstent. Generiska statiner med god kärilprotektivitet och kostnadseffekt har etablerats som basbehandling av kranskärlssjuka, och har visats kunna ge en minskning av kardiovaskulär händelser med 28%, av kardiovaskulär mortalitet med 22% och av totalmortalitet med 12%. Det finns visat vinster med att pressa LDL ner till < 2,5 mmol/l, varför patienter med högre värden bör öka statindosen om de tolererar det.

* Diagnosnummer i Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem ICD-10 Primärvård SFAM

Referenser

1. Nationella riktlinjer för Hjärtsjukdomar. Socialstyrelsen, 2008 <http://www.sos.se/fulltext/102/2003-102-2/2003-102-2.htm>
2. Effect of potentially modifiable risk factors associated with myocardial infarction in 52 countries (the INTERHEART study) Sept 3, 2004; Available at: <http://image.thelancet.com/extras/04art8001web.pdf>, <http://www.theheart.org/article/155691.do>
3. Wister, A, Loewen, N, Kennedy-Symonds, H, McGowan, B, McCoy, B, Singer, J. One-year follow-up of a therapeutic lifestyle intervention targeting cardiovascular disease risk. Cmaj. 2007; 177(8):859-65.
4. Weinehall, L, Hellsten, G, Boman, K, Hallmans, G, Asplund, K, Wall, S. Can a sustainable community intervention reduce the health gap?--10-year evaluation of a Swedish community intervention program for the prevention of cardiovascular disease. Scand J Public Health Suppl. 2001; 56:59-68.
5. Persson, LG, Lindstrom, K, Lingfors, H, Bengtsson, C, Lissner, L. Cardiovascular risk during early adult life. Risk markers among participants in "Live for Life" health promotion programme in Sweden. J Epidemiol Community Health. 1998; 52(7):425-32.

Kost

6. Preliminära nationella riktlinjer för hälsobefrämjande metoder <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-10-15>
7. Hooper L et al. Reduced or modified dietary fat for preventing cardiovascular disease. In: The Cochrane Library, Issue 1, 2002.
8. Moore TJ, Conlin PR, Ard J, Svetkey LP. DASH (Dietary Approach to Stop Hypertension) diet is effective treatment for stage 1 isolated systolic hypertension. Hypertension 2001; 38:155-158.
9. Profylaxis for patients who have experienced a myocardial infarction: drug treatment, cardiac rehabilitation and dietary manipulation. April 2001. In: <http://www.nice.org.uk>
10. Singh RB, Rastogi SS, Verma R, Laxmi B, Singh R, Ghosh S et al. Randomised controlled trial of cardioprotective diet in patients with recent acute myocardial infarctions: results of one year follow up. BMJ 1992; 304:1015-9.
11. Burr ML, Fehily AM, Gilbert JF, Rogers S, Holliday RM, Sweetnam PM, Elwood PC, Deadman NM. Effects of changes in fat, fish, and fibre intakes on death and myocardial reinfarction: diet and reinfarction trial (DART). Lancet 1989;30:757-61.
12. Ascherio, A. Epidemiologic studies on dietary fats and coronary heart disease. Am J Med. 2002; 113 Suppl 9B:9S-12S.
13. Serra-Majem, L, Roman, B, Estruch, R. Scientific evidence of interventions using the Mediterranean diet: a systematic review. Nutr Rev. 2006; 64(2 Pt 2):S27-47

Fysisk aktivitet

14. Kallings Lena, Hellénus Mai-Lis **Titel:** Mindre stillasittande och mer fysisk aktivitet bra för hälsan [summary] (serie: [Tema livsstil och hälsa](#)) 2010 nr 36 sid 2090-5
15. Kallings LV, Ståhle A, Hemmingsson E, Höglund C, Kowalski J, **Hellenius ML** (2008) . "Individualized **physical activity** on prescription increases physical ... publications.ki.se > ... > [Doktorsavhandlingar / Doctoral Theses](#)
16. Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggandemetoder 2011 www.socialstyrelsen.se > [Publikationer 2011](#).
17. Statens beredning för medicinsk utvärdering. Metoder för att främja fysisk aktivitet: en systematisk litteraturoversikt. Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering.; 2007. Report No.: SBU-rapport nr 181.
18. Carlberg, B, Samuelsson, Batty, GD. Physical activity and coronary heart disease in older adults. A systematic review of epidemiological studies. Eur J Public Health. 2002; 12(3):171-6.
19. Oguma, Y, Shinoda-Tagawa, T. Physical activity decreases cardiovascular disease risk in women: review and meta-analysis. Am J Prev Med. 2004; 26(5):407-18.
20. Wannamethee, SG, Shaper, AG. Physical activity and cardiovascular disease. Semin Vasc Med. 2002; 2(3):257-66.
21. Erikssen, G, Liestol, K, Bjørnhol, J, Thaulow, E, Sandvik, L, Erikssen, J. Changes in physical fitness and changes in mortality. Lancet. 1998; 352(9130):759-62.
22. Wannamethee, SG, Shaper, AG, Walker, M. Changes in physical activity, mortality, and incidence of coronary heart disease in older men. Lancet. 1998; 351(9116):1603-8.
23. Gregg, EW, Cauley, JA, Stone, K, Thompson, TJ, Bauer, DC, Cummings, SR, et al. Relationship of changes in physical activity and mortality among older women. JAMA. 2003; 289(18):2379-86.
24. Lissner, L, Bengtsson, C, Björkelund, C, Wedel, H. Physical activity levels and changes in relation to longevity. A prospective study of Swedish women. Am J Epidemiol. 1996; 143(1):54-62.
25. Giannuzzi, P, Mezzani, A, Saner, H, Björnstad, H, Fioretti, P, Mendes, M, et al. Physical activity for primary and secondary prevention. Position paper of the Working Group on Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology of the European Society of Cardiology. Eur J Cardiovasc Prev Rehabil. 2003; 10(5):319-27.

ASA, Waran eller Clopidogrel

DOKUMENTFAKTA: Skrivet 2004-03-03. Reviderad och fastställd 12 11 28. Kontaktperson i SFAM.Q: hans.brandstrom@gotland.se.

26. Juul.Möller S, Edvardsson N et al. Double-blind trial of aspirin in primary prevention of myocardial infarction in patients with stable chronic angina pectoris. *Lancet* 1992;340:1421-1425.
27. The Clopidogrel in Unstable angina to Prevent Recurrent Events (CURE) Trial Investigation. *N Eng J Med* 2001;345:494-502.
28. <http://www.socialstyrelsen.se/nationellarklinikerforhjärtasjukvård>

Blodtryck

29. SBU. Måttligt förhöjt blodtryck. En systematisk litteraturoversikt. 2007:170
30. Lewington, S, Clarke, R, Qizilbash, N, Peto, R, Collins, R. Age-specific relevance of usual blood pressure to vascular mortality: a meta-analysis of individual data for one million adults in 61 prospective studies. *Lancet*. 2002; 360(9349):1903-13.
31. Hansson, L, Zanchetti, A, Carruthers, SG, Dahlof, B, Elmfeldt, D, Julius, S, et al. Effects of intensive blood-pressure lowering and low-dose aspirin in patients with hypertension: principal results of the Hypertension Optimal Treatment (HOT) randomised trial. HOT Study Group. *Lancet*. 1998; 351(9118):1755-62.
32. Psaty, BM, Lumley, T, Furberg, CD, Schellenbaum, G, Pahor, M, Alderman, MH, et al. Health outcomes associated with various antihypertensive therapies used as first-line agents: a network meta-analysis. *JAMA*. 2003; 289(19):2534-44.
33. Turnbull, F. Effects of different blood-pressure-lowering regimens on major cardiovascular events: results of prospectively-designed overviews of randomised trials. *Lancet*. 2003; 362(9395):1527-35.
34. Lindholm, LH, Carlberg, B, Samuelsson, O. Should beta blockers remain first choice in the treatment of primary hypertension? A meta-analysis. *Lancet*. 2005; 366(9496):1545-53.
35. Rydén L, Malmberg K, Calcium Channel-Blockers or Beta Receptor Antagonists for patients with ischemic heart disease – What is the best choice. *Europ Heart J* 1996;17:1-3.
36. Dahlof, B, Devereux, RB, Kjeldsen, SE, Julius, S, Beevers, G, de Faire, U, et al. Cardiovascular morbidity and mortality in the Losartan Intervention For Endpoint reduction in hypertension study (LIFE): a randomised trial against atenolol. *Lancet*. 2002; 359(9311):995-1003.
37. Fox, KM. Efficacy of perindopril in reduction of cardiovascular events among patients with stable coronary artery disease: randomised, double-blind, placebo-controlled, multicentre trial (the EUROPA study). *Lancet*. 2003; 362(9386):782-8.
38. O, Lindholm, LH. Atenolol in hypertension: is it a wise choice? *Lancet*. 2004; 364(9446):1684-9.
39. Khan, N, McAlister, FA. Re-examining the efficacy of beta-blockers for the treatment of hypertension: a meta-analysis. *CMAJ*. 2006; 174(12):1737-42.

Blodfetter/LDL-kolesterol

40. Scandinavian Simvastatin Survival Study Group Randomised trial of cholesterol-lowering in 4,444 patients with coronary disease: The Simvastatin Survival Study (4S). *Lancet* 1994;344: 1383-9.
41. Johannesson, M, Jonsson, B, Kjekshus, J, Olsson, AG, Pedersen, TR, Wedel, H. Cost effectiveness of simvastatin treatment to lower cholesterol levels in patients with coronary heart disease. Scandinavian Simvastatin Survival Study Group. *N Engl J Med*. 1997; 336(5):332-6.
42. Scuffham, PA, Chaplin, S. A cost-effectiveness analysis of fluvastatin in patients with diabetes after successful percutaneous coronary intervention. *Clinical Therapeutics*. 2005; 27(9):1467-77.
43. Scuffham, PA, Chaplin, S. An economic evaluation of fluvastatin used for the prevention of cardiac events following successful first percutaneous coronary intervention in the UK. *Pharmacoeconomics*. 2004; 22(8):525-35.
44. Glasziou, PP, Eckermann, SD, Mulray, SE, Simes, RJ, Martin, AJ, Kirby, AC, et al. Cholesterol-lowering therapy with pravastatin in patients with average cholesterol levels and established ischaemic heart disease: is it cost-effective? *Med J Aust*. 2002; 177(8):428-34.

Registreringsformulär Kranskärslsjukdom

Vårdcentral/hälsocentral.....

Läkare Tidsperiod

Nr	Ålder	Kön	Kval. Kostråd		Motions råd		ASA,Clo Waran		Clopid. rätt beh.tid		Blodtr. ≤140 mmHg		LDL-kolest. <2,5 mmol/l		Övr.
			Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
Σ															
%															
M Å L															

Kommentarer:.....

.....
.....